

Učimo hrvatski

II. dio

sintaksa padeža

(II. izdanje)

Recenzenti: dr. Ivo Pranjković
dr. Marko Samardžić
dr. Josip Šilić

Redaktor: dr. Zrinka Babić

PADEŽI

Hrvatski jezik ima 7 PADEŽA, koji odgovaraju na pitanja:

- 1 - NOMINATIV (TKO? : ZA ŽIVO, ŠTO? : ZA NEŽIVO)
- 2 - GENITIV (KOGA? : ZA ŽIVO, ČEGA? : ZA NEŽIVO)
- 3 - DATIV (KOMU? : ZA ŽIVO, ČEMU? : ZA NEŽIVO)
- 4 - AKUZATIV (KOGA? : ZA ŽIVO, ŠTO? : ZA NEŽIVO)
- 5 - VOKATIV (EJ! OJ!)
- 6 - LOKATIV (O KOMU? : ZA ŽIVO,
O ČEMU? : ZA NEŽIVO)
- 7 - INSTRUMENTAL ((S)KIM? : ZA ŽIVO,
(S)ČIM? : ZA NEŽIVO)

Padeži izriču različite odnose onoga što riječi znače prema sadržaju rečenice. Ti se odnosi izriču padežnim nastavcima.

Po padežima se mijenjaju imenice, zamjenice, pridjevi i neki brojevi.

NOMINATIV

Nominativ je padež koji služi za imenovanje u pripovijedanju i opisivanju.

• *Nominativ odgovara na pitanje:* TKO? ŠTO?

• *Nominativ je najčešće* SUBJEKT:

MAMA kuha.

Dolaze li GOSTI?

Markova je SOBA zatvorena.

Mariju ne voli NITKO!

• *Nominativ je* PRILOŽNA OZNAKA NAČINA (*kao poredba*):

Uletio je u kuću kao VJETAR.

Kuham bolje nego SESTRA.

On je dobar kao KRUH. (*dopuna pridjevu*)

Gladan je kao VUK.

Poznajem Mislava još kao DIJETE. (*dok je bio dijete*)

Kao PROFESOR nije zarađivao mnogo. (*dok je bio profesor*)

• *Nominativ stoji kao dopuna glagola:* postati, biti, zvati i sl.

Mislav mu je postao najbolji PRIJATELJ.
(najboljim prijateljem)

UVJEŽBAVANJA

- 1 MARKO je bio najbolji NOGOMETAŠ u školi. Bio je brz kao MUNJA. Drugovi su ga voljeli jer je bio dobar kao KRUH, a veseo kao PTICA. Kao ĐAK on se nije proslavio i PROFESORI su ga često opominjali: "KNJIGA je preča nego NOGOMET." Imali su pravo: naš SPORTAŠ nije završio školu.

OZNAČITE RIJEČI U NOMINATIVU:

Vladimir Vidrić
PEJZAŽ

*U travi se žute cvjetovi
I zuje zlačane pčele,
Za sjenatim onim stablima
Krupni se oblaci bijele.*

*I nebo se plavi visoko,
Kud nečujno laste plove; -
Pod brijegom iz crvenih krovova
Podnevno zvono zove.*

*A dalje iza tih krovova
Zlatno se polje stere
Valovito, mirno i spokojno -
I s huma se humu vere*